

DÉLMAGYARORSZÁG

Előfizetési árak:
 Egész évre - - 360 K | Negyed évre - - 90 K
 Félévre - - - 180 K | Egy hónapra - - 30 K
Egyes szám ára 1.50 K. Pályaudvarokon 2 K

POLITIKAI NAPILAP.
 Lapvezér:
nagyatádi Szabó István, földm. miniszter.
 Főmunkatárs: **Tankovits János, nemzetgy. képviselő.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kaposvár, Korona-utca 10. sz.
 Telefon: 114. — Nyomda: 110.
Hirdetések milliméter árszámítással

Fohász.

Írta: *Tankovits János, nemzetgy. képviselő.*

Tüzes nyelvű apostolok szóljatok e szent napon az Ur számolyánál, hogy szánja meg a szegény magyarokat, szóljatok, hogy váltson meg bennünket. Szentlélek Uristen! véd meg magyar hazánkat! Tudjuk, hogy gyarló emberek vagyunk, nem vagyunk büntől mentesek, de egy ezeréves nemzet szenved itt ezer év óta. Beismeri nemzeti imájában is, hogy vétkezett, de megbűnhődte már a multat s tán joggal mondja, hogy a jövődöt is.

E szent ünnepen hallgass meg minket, szabadítsd fel rab véreinket, távolítsd el a kinszenvedést, hiszen ezer éve bűnhődünk azért, mert magyarok vagyunk, mert magyarságunkhoz ragaszkodunk és mint ilyenek akarunk itt élni és meghalni. Hisszük, hogy meghallgatod e szent napon kérésünket.

Magyarok! Mi pedig imádkozunk és dolgozzunk. Ez az első, amivel mindig készen kell lennünk. Dolgozzunk úgy, mintha örökké élénk, mert csak a munka által tarthatjuk fenn hazánkat és önmagunkat és ezzel tartozunk az utódainknak is. De ne feledkezzünk meg arról sem, hogy más kötelességeink is lehetnek s ha kell, fegyverrel a kezünkben védelmére kell kelnünk, mert inkább a dicső halál a honért, mint hogy az egész nemzet hontalanná válljon. A hontalanság a legnagyobb csapás, ami embert érhet. E szent napon, ha Isten nem is részesítene bennünket abban, hogy apostolai által tüzes nyelven szóljék érdeklünkben, fogadjuk meg azt, hogy imádkozunk, dolgozzunk és ha kell, megvédjük Mária országát, magyar hazánkat fegyverrel a kezünkben, hogy gyermekeink nyugodtan élve piros pünkösdi napján örömteli szívvel mondhasák: Jöjj el, Szentlélek Uristen, tekints ránk kegyelmesen. A mi testünk pedig a szent honi földben nyugodva, lelkünk a szellők szárnyán az élők, a boldog magyar nemzet boldogságán örülve azt fogja suttogni: eltávolított a keserű pohár; a magyar nemzet boldog, egyetlen magyar sem rab, mindmind szabad.

Az lesz a boldog pünkösdi, olyan boldog, amilyen a magyarok történelmében régen, nagyon régen és kevés volt. Pedig kitől függ legnagyobb részben, ha nem tőlünk, magyaroktól, rokontalan, egyedül álló, maroknyi magyaroktól, akiket a sors elszakított rokonainktól, behelyezett bennünket az idegen világ kellős közepébe. S a magyar nemzet megállta a helyét, nem volt olyan nagy csapás, amelyből föl ne tápázkodott volna, hiszen a magyar a nemzetek között az első között foglal helyet. Ne csüggedjünk, ne engedjünk a kétkedésnek, a lemondásnak, a vigasztalanságnak helyet, ne engedjük, hogy urra legyen felettünk, a mult példáin okulva csak a jövőbe nézzünk s ne nyugodjunk addig, amíg újra teljes egészében nagy, boldog, szabad . . . szabad nem lesz a magyar az utolsó daliás szálig.

Istenem, magyarok Istene, hozzád fohászok e napon: küld el áldásodat hozzánk, szegény magyarokhoz!

Megérkezett Hegedüs Loránt Kaposvárra.

Fogadtatás az állomáson. — „Nem ünnepelni jöttem, hanem igazságot tenni. — A nagy vacsora. — A pénzügyminiszter nyilatkozata. — Jövendő terveiről tart előadást hétfőn. — A vagyonváltságot összekötik a földreformmal. — A jövő évben megszűnik a hadinyereségadó.

Már jóval a vonat érkezése előtt sűrűtek-forogtak emberek, kocsik az állomás előtt. Mindenki a nagy pénzügyminisztert szerette volna látni. Sívargó pillantások kísérték azokat, akiknek megadatott az, hogy a pályaudvarra beléphessenek és közelről láthassák a szenális embert.

A vonat érkezéséig összegyűltek a pályaudvaron *Tallán Andor* alispán, *dr. Szopkó István* h. polgármester, *bádoki Soós Károly* tábornok, körletparancsnok, *Krieger Ödön* megyei főjegyző, *Nagy Ferenc* pénzügyi tanácsos, *fonódi Markóczy Antal* és *rövidi Maxon* tábornokok, *gróf Hoyos Miksa*, *dr. Zimmert József* prépost-plébános, *Csertán Márton* ref. lelkész, *Takács Béla* evang. lelkész, *Gönczy Ferenc* tanfelügyelő, *Stancz János*, az Osztrák-Magyar Bank kaposvári fiókjának igazgatója, *dr. Varga Lajos* kerületi rendőrkapitány, *Mesterovich Pál* rendőrfőfelügyelő, *Siposs Géza* városi főjegyző, *Révy László* kir. ügyész, *dernei Klekkner Alajos*, a pécsi postakirendeltség igazgatója, *Muzsikár Ferenc* posta- és távirafőfelügyelő, *Mayer Berci*, az Ipartestület elnöke, *Geiszler István*, a Kereskedők Egyesületének elnöke, *Débold Béla* műszaki tanácsos, *Soós János*, a Kiszgazdatakarék igazgatója, *dr. Matolcsy Sándor*, a Néptakarék igazgatója, *Rippl-Rónai József* festőművész, *dr. Pongrácz Károly*, a főgimnázium igazgatója, *Kelemen József* forgalmi főnök, *Bogyay Jenő* árvaszéki ünök, a sajtó képviselői és még sokan mások.

Mikor Hegedüs Loránt megjelent a vasuti kocsijában, hatalmas „éljen!” hangzott el.

Majd *Tallán Andor* alispán üdvözölte a minisztert: Üdvözlét tolmácsolom Somogy megye népének és Kaposvár városának. A mai súlyos idők nagy embereket követelnek. E honmentő munkában együtt kell lenni, érezni minden igaz magyar embernek. Somogy megye és Kaposvár köztisztviselői és képviselői ezen egységet és Nagyméltóságod iránt érzett nagyrabecsülésüket akarták kifejezésre juttatni mai megjelenésükkel. Isten hozta Nagyméltóságodat! Isten éltesse!

A hatalmas éljenzés csillapultával *Hegedüs Loránt* válaszolt:

— *A magam és a kormány nevében hálással köszönöm e szavakat. Amilyen szívből jövő volt az üdvözlés, épen olyan szívből a köszönet. Nem ünnepelni jöttem Kaposvárra, hanem igazságot tenni. Bármit megbír a magyar, csak az igazságtalanságot nem. Bennünket nem lehet elsöpörni, mi nem vagyunk jött-ment náción, hanem ezeréves nemzet. Dolgozzunk mindannyian a hazáért s akkor megmentjük az országot. (Éljen! Éljen!)*

Majd a pénzügyminiszter kíséretével, amelyhez *Hell István* és *Mayer János* min.

tanácsosok, *Paul Iván* magánitkár és a helyi előkelőségek tartoztak, kocsiba szállt és a megyeházára hajtatott. Onnan a pénzügyigazgatósághoz, ahol egész estéig tartózkodott.

Vacsorára *Tankovits János* nemzetgyűlési képviselőhöz ment. A vacsorán a fogadást említettek majdnem kivétel nélkül megjelentek. A házigazda üdvözölte a minisztert, majd a vendégeit. Nagy örömeinek adott kifejezést, hogy ő hozta együvé a nagy társadalmi felfordulásban felekezeli tekintet nélkül vendégeit.

Hegedüs Loránt köszönetet mondott. *Tankovitsot* szerény, komoly embernek ismeri, kit parlamenti beszédei alatt megszeretett.

Munkatársunknak alkalma volt a pénzügyminiszterrel beszélni, aki a következőket mondotta:

— *Nagy örömmel jöttem Kaposvárra, ahová már régi vágy vonzott. Utamnak hivatalos célja az, hogy az egyenes adó kivételét felülvizsgáljam. Ez meg is történik. Már is úgy tapasztalom, hogy a pénzügyigazgatóság a helyzet magaslátán áll. Hétfőre magamhoz kérttem az adókivető bizottság tagjait, akiknek névsorát most már véglegesen jóváhagytam és megbeszélem velük a helyzetet. Az összes többi vármegyékben azt tapasztalom, hogy sok a pénzbiro. Itt nem volt arra szükség és meg vagyok győződve róla, hogy ha a kivetés arányos, mindenki tudni fogja a kötelességét. Mindenki aki most adózik, saját vagyonát menti, mert a pénz értékét emeli és a jogrendet állítja helyre. Jövendő terveimről hétfőn délután tartok előadást a kaposvári közönségnek, különösen kifejtem a vagyonváltságnak a földreformmal való kapcsolatát és azokat a terveket, melyeket a kormány keresztül akar vinni. Az a eggyőződés, hogy a földreform megakad és csak papíron lesz meg, ha a vagyonváltságot gyorsan elé nem fogjuk és el nem indítjuk a szekert. Lehetséges olyan józan megoldás, amilyent nagyatádi Szabó István tisztelt barátommal törekszünk keresztül vinni, amely a nagybirtokból földet vesz el és azt józan feltételek mellett termelőképes kiszagdáknak részére juttatja és a középbirtok egy részét menti attól, hogy a földbirtokreform bizonytalansága révén ne tudjon befektetni. Az az adó, amely ellen a legtöbb panasz felmerült, a hadinyereségadó, csak a veszett háboru következménye és a jövő évben megszűnik. Hiszem, hogy Kaposvár és Somogy népe megnyugvással veszi tudomásul.*

Itt említjük meg, hogy a pénzügyminiszter előadása hétfőn délután négy órakor nem a vármegyeház udvarán, hanem a főgimnázium udvarán lesz. Bejárat a Szent Imre-utca felől.

Mentő tanuvallomások a Tisza-pörben.

Huszonötödik nap. — A vallomások szerint Fényes szervezte meg a marosmenti nemzetőrséget.

A folytatólagos főtárgyalást dr. Gadó István elnök negyed 10 órakor megnyitja.

Hedvig Béla ezredes, a székesfehérvári katonai körletparancsnokság vezérkari főnöke, az első tanu. Elmondja, hogy november 14-én kinevezték őt a nemzetőrség karnagjának vezérkari főnökévé, akkor ismerkedett meg **Fényes** Lászlóval. Addig csak hírlapi cikkeiből ismerte és ellenszenves volt általa. Amikor mellé került, ez az ellenszenven megszűnt, mert megismerte benne az embert. **Fényes** új rendeletet készített, amelyben a zsoldot egyharmadára szállította le és különös rábeszélő tehetségének meg is volt az eredménye, hogy valahogy megtudta nyugtatni a kedélyeket. Akkor az egész országból **Fényes**et kereste fel mindenki, akinek ügyes-bajos dolga akadt.

Elnök: Igaz-e, hogy **Fényesnek** nagy része volt abban, hogy a cseheknek a Csallóközben való elölyomulását sikerült megakadályozni?

Hedvig: Tény, hogy sokat tett. Ő szerzett fegyvert is. Sajnos, később **Pogány** megakadályozta a munkát.

Elnök: Salgótarján megvédése körül volt szerepe **Fényesnek**?

Hedvig: Tisztán **Fényes** érdeme volt, hogy nem jöttek be a csehek.

Elnök: Tud-e arról, hogy **Fényesnek** valami intézkedése lett volna Erdély megvédése körül?

Hedvig: Egyről biztosan tudok. A Maros mentén ő szervezte meg a nemzetőrséget.

Elnök: Hallott-e olyat a vele való érintkezés során, ami arra mutat, hogy a Tisza-gyilkosságban része van?

Hedvig: Nem. Engem lepett meg leginkább ez a vád. Tanuja voltam egyszer, amikor egy részeg parasztot agyon akartak lőni és **Fényes** tiltakozott leginkább az ellen, hogy egyetlen magyart is meggyilkoljanak. A székely csapatok valószínűen vissza tudták volna verni a románokat.

Fényes: Tud-e arról, hogy december 16-án erdélyi utamat a minisztertanács utasítására a hadügyminiszter rendelte el?

Hedvig: Ez tény.

Fényes: Arra emlékszik, hogy visszajövet mit mondtam?

Hedvig: Hogy legszomorubb napja volt, amikor a Maros hidját át kellett adni a románoknak.

Fényes: Tud-e arról, hogy hivatalomban valaki titokban beszélt velem vagy gyanus módon bezárkóztam?

Hedvig: Nem tudok róla.

Fényes: Tudja-e, hogy én mindig a legelőrebbben léptem föl, ha gyilkosság történt?

Hedvig: Igen.

Fényes: Most még csak annyit jelentek ki, hogy büszke vagyok arra, amit Erdélyben tettem, mert ha nem teszem, akkor egész Erdélyben gyilkolták volna egymást az oláhok és magyarok. Nem akartam kitenni az alakulóban levő fáradt magyar hadsereget annak, hogy az oláhok legyőzzék és ez volt az egész kormány álláspontja.

A tanut vallomására megesketik.

Főhm Béla körjegyző a kömmün alatt **Csernyákkal** együtt volt letartóztatva. Ez eldicsekedett előtte, hogy ő volt a katonatanács vezére. Azt mondta, hogy az első lövést **Tiszára Pogány** adta le. A tanut megesketik.

Both János szigorló orvos és **Clement** Zoltánné vallomása után, amely **Dobóra** terhelő, **Koczián** Józsefnét, **Fényes** László egykori szobaasszonyát hallgatják ki. **Fényes** a gyilkosság napján este 1/8-kor jött haza és kérdésére azt felelte: Fájdalom, igaz, hogy **Tiszát** meggyilkolták.

Elnök: Tudja-e, hogy abban az időben

fiatal tiszték jöttek össze **Fényes** szobájában?

Kocziánné: Nem jártak soha oda.

Elnök: Tudja-e azt, hogy ő járt egy másik szobába, ahol tiszték voltak?

Kocziánné: Senkihez sem járt. Egyszer hallottam a nagyságos urat Nagy Vince belügyminiszter ural telefonon beszélni. Azt mondta: *Hogy hagyhattok egy Pogányt kormányozni. Ez borzasztó romlásba dönt mindent. Én a falura megyek és a falu népét felhozom a város ellen, ha ez tovább így megy.* Megesketik.

Kovács Árpádné, nyíregyházi középiskolai tanár felesége elmondja, hogy a gyilkosság napján **Fényes** nagyon le volt törve és azt mondta, *beszennyezték a forradalmat*, Tisza erős kezére szükség lett volna. Vallomására megesketik.

Demeter Ernő, **Sztanykovszky** sógora kijelenti, hogy **Sztanykovszky** elmondta egyszer neki, hogy résztvett a Károlyi-forradalomban. Hogy a Tisza-gyilkosságban része volna, még sohasem mondotta. A tanut megesketik.

Steinitz Sándor magánhivatalnok, **Gärtner** sógora kijelenti, hogy sógorának a Tisza-gyilkossággal összefüggő szerepléséről nem tud semmit.

A tanut rokoni viszonyára való tekintettel nem esketik meg.

Stern Rezső magánhivatalnok és **Göllner** Miklós, időközben elhunyt, egyetemi hallgató vallomási jegyzőkönyveit olvassák fel, mire elnök a főtárgyalás folytatását kedd délelőtt 9 órára tüzi ki.

***** Van-e szükség kizsákmártra.

Irtá: *Gaál* Gaszton, nemzetgyűlési képviselő.

Sokszor halljuk a szemrehányást, hogy a kizsákmártpárt „osztály-alakulat”, „egyoldalú osztályérdekeket képvisel” . . . abba ennél fogva nem állhat be sem a nagybirtokos, sem a polgár, sem az iparos.

Azt is halljuk, hogy intelligencia nélkül, megfelelő tudományos képzettség nélkül nem egzisztálhat országos párt s ezeket a kétségtelenül nélkülözhetetlen szellemi tényezőket már a párt neve elriasztja attól, hogy csatlakozhassanak, vagy ha ezt meg is tennék, nem találnának a „kizsákmártpártban” megfelelő fogadtaásra és szerepkörre.

Hogy ennél fogva „kizsákmártpártra nincs is szükség”, az ebben képviseltetni óhajtott érdekek teljesen kielégítő védelmet találnának a többi országos pártokban; amelyek nem képviselnek egyoldalú osztályérdekeket” . . .

Nézzünk a szemébe egy kissé az állításoknak s lássuk hát, mennyi az igaz azokból?

A társadalomnak modern fejlődése — még pedig világszerte — az osztályok elkülönödése, tagozódása felé irányozódik. Nincs nemzet, ahol az utóbbi ötven évben ki ne alakult volna egy hatalmas városi munkáspárt, az u. n. szociáldemokrácia, mint a gyári munkásság szervezkedése. És pedig annál hatalmasabb, minél fejlettebb az illető ország ipara. S még ezen belül is tagozódás konstatalható: külön-külön szervezkednek az egyes szakmák, mert mindegyiknek megvannak a maguk külön érdekei s csak a főcéliban — az egyetemes osztályérdek védelmében egyek, sőt nemzetközies, nagyon helyesen felismerve azt a roppant erőt, melyet a tömeges céltudatos, együttes fellépésével mozgósíthatnak.

A nagyipar, a nagyfőke szintén koncentrációval védekezik. A gyáriparosok kü-

lönféle szövetségei, a kartellek, az állandó vagy alkalmi szövetelek legkülönbözőbb fajtái, mind-mind osztályérdekeket védelmeznek.

A kereskedelem, a kisipar szintén tömörül; jó néhány évtizede megvannak a maga érdekvédelmi képviselői, részben mint magánegyesületek, részben pedig hatósági intézmények is: a kereskedelmi és iparkamarák.

Legujabban már a tisztviselők is — magán- és közalkalmazottak — szintén a szervezkedés útjára léptek, hogy tömegeiket vehessenek latba speciális kari érdekeik védelmére.

Amint látjuk tehát, a városi lakosság minden rétege érdekcsoportok szerint tagozódik, szervezkedik s bár a maguk külön érdekei szerint egymással is szemben álló erők gyanánt jelentkeznek, egy ponton mégis feltétlen találkoznak: egységes táborként állanak sikra, ha és amikor a falusi termelők érdekeivel szemben a városi lakosság közös érdekeinek védelméről van szó.

Beszédes példaképen csak a most folyó nagy küzdelemre utalok a közlélmzés és a termelés megkötöttségnek vagy szabaddá tételének nagy kérdésében.

A városi lakosság szervezett fellépésével s céltudatos érdekcsoportosulásaival szemben lássuk, mit tudott eddig szembeszegzeni a falu! Micsoda erőket tudunk csoportosítani? S mekkora tömegek állottak azok háta mögött erőtartalék s erőforrás gyanánt, a falu jogos panaszainak orvoslására?

Pedig, hogy jogos panaszra mennyi okunk volt, azt csak mi tudjuk. Illusztrálásul csak egész röviden, csak néhány dologra utalok: a népművelés elhanyagoltsága (tanintézetek, közkönyvtárak, közművelődési intézmények teljes hiánya, vagy elégtelensége); népjóléti intézmények (szegény- és rokkantügy felkarolásának) hiányai; közegészségügyi mizériáink (orvos- és gyógyszerhiány); a közigazgatás és bíraskodás nehézkes és költséges eljárásai; gazdasági elmaradottságunk, lehetetlen közlekedésünk, közutunk stb., stb., mely tekintetekben a falu jogos érdekei és igényei — a várossal szemben — mindig mostoha gyermek maradt!

Mindezekért és mindezek ellen micsoda szervezetekkel vehettük fel mi, falusi lakosság, a szinte kilátástalannak látszó harcot? Néhány vidéki gazdasági egyesület s az OMGE volt minden, amit sikra állíthattunk, s néhány, hetenként megjelenő egyesületi szakkap — a városi érdekeltségek kolosszális napi sajtójával szemben.

S ha még ezek az egyesületek a falusi társadalom és érdekeltség egész egyetemet képviselték volna! Ellenkezőleg, tagjaik köre csak a gazdatársadalom egy kicsiny exkluzív rétegéből, a nagybirtok vagy azok képviselőiből regrutálódtak. Hogy ebben ki és mi volt a hibás, annak részletes fejtegetése messze vezetne s túllépné ennek a cikknek kereteit; csak egy bizonyos, hogy a falusi lakosság millióit: a kizsákmártdalomat s a falusi munkásságot ezek az alakulatok nem tudták igazán megnyerni s az általuk képviselt agrárérdekek védelmére összehozni. Ennek legfőbb oka — több más részlettől eltekintve — bizonyára az volt, hogy ezek tulajdonképpen „társadalmi” alakulatok voltak, sohasem váltak céltudatos politikai faktorokká, ellenkezően maguk is azt hirdették, hogy nem politikai alakulatok, tagjaik pedig egyénenként a legkülönbözőbb politikai pártok között oszlottak meg, sőt nem egy volt közöttük városi, merkantil gazdasági alakulatokban is erősen érdekelve.

Azután — az érdekes munka dacára, melyet kifejtettek — a falusi érdekeknek soha sem voltak egységesen, céltudatosan vezetett harcok képviselői; a földművelő nép milliói ösztönszerűleg megéreztek, hogy nekik másra van szükségük s ebből az ér-

zésből, minthogy a közszükségből született meg az egyetemes agrárérdekek — a falu — gyakorlati védelmezőjeként: a kigazdapárt.

Ez már — igen helyesen — más utakon indult. Ott fogta meg a kérdést, ahol kellett. A politikai részt tette a szervezkedés tengerévé. Előbb a vármegyékben próbálkozott. Majd hamarosan áttette küzdelmei színterét a parlamentbe s mint egységes, agrárius irányú, a „falut” védő politikai párt jelentkezett.

Azt a részt tehát, amelyet a gazdasági egyesületekbe tömörült nagybirtokos osztály üresen, védtelenül hagyott — éles gyakorlati érzékkel betöltötte.

Ebben van nagy érdeme s ez egyúttal gyors sikerei titkának magyarázata. A falusi nép hamarosan rájött, melyik az „ő” pártja, hol van az „ő” helye. Hamarosan százezrével csatlakozott, szervezkedett. A siker nem is maradt el, rövid idő alatt az ország legnagyobb politikai pártjaként jelentkezett s ma már tényező, amellyel mindenkinek számolnia kell. Az ország kormányzása nem csak a párt ellenére, de nélküle sem képzelhető el. Azzal tehát a pártnak számolnia kell, hogy az ország vezetésében való aktív részvételtől s az ezzel járó nagy felelősségtől belátható időn belül el nem vonhatja magát s az ellenzéki álláspont sokkal kényelmesebb szerepét nem vállalhatja.

De ez szabja meg a magatartást is, melyet követnie kell. Pótolnia kell és kellett azokat a hiányokat, amelyekben mint fiatal, kezdő párt eredetéből folyóan szenvedett. A párt bölcs vezére ezt hamar átlátta. S teljes tudatában annak, hogy életképes, kormányzatra hivatott párt a szakképzettséget, az intelligencia munkáját nem nélkülözheti, — teljes erejével azon volt s azon van, hogy a falu jogos érdekeinek védelmébe bevonjon minden arra alkalmas tényezőt. Ez jórészt sikerült eddig is s — a párt részéről legalább — semmi akadályja nincs annak, hogy ez a viszony még fejlődjék s bensőbbé váljék. Bárki legyen, aki önzetlen akar részt venni a falusi agrár érdekek védelmének munkájában, helyet talál s munkakört a kigazdapárt kebelében. Hogy egyoldalú, önző osztályérdekeket — a nagy egyetemes nemzeti érdekek rovására — soha sem szolgált, ezt eddigi szereplésével bőven igazolta.

Mi akadályja lehet tehát annak, hogy ahhoz az egész falusi érdekesség — osztálykülönbség nélkül — csatlakozhassék? A párt neve? Ez igazán nem lehet akadály. Hiszen a program és nem a név a lényeges. A program, a törekvések pedig — ezt már bebizonyítottuk — csakis a haza üdvét szolgálják.

Nincs tehát semmi ok arra, hogy a párttól az intelligencia vagy a nagybirtok, vagy a falusi munkás akár tartson, akár tartózkodjék. Ellenkezően!

Itten a helyük! Töltsék meg a meglevő impozáns kereteket belső tartalommal, a falusi munkásnép pedig százezernyi tömegével adjon annak még nagyobb súlyt és jelentőséget. Mert hitem s megingathatatlan meggyőződése, hogy ha az egész falu társadalma: nagy-, közép-, kis- és törpebirtok, keztfogva a romlatlan, a néppel együtt élő falusi intelligenciával — egyetlen táborda tömörülve áll védelmére a falu jogos érdekeinek, — csak akkor jön létre a városi érdekek szervezeteivel s ezek tulsúlyával szemben az a helyes egyensúly, mely nélkül a nemzet egyetemes érdekeire kiterjedő áldásos közéleti berendezkedése el sem képzelhető.

Biztosítva az ellátatlanok gabonája.

Mayer János közlelmezési miniszter nyilatkozata.

Mayer János miniszter az aktuális közlelmezési kérdésekről a következőket mondotta:

— Végleges megállapodás a gabona összegyűjtése és a forgalom szabályozása ügyében még nincsen. Erre csak akkor lehet mód, ha a politikai pártok a javaslatot letárgyalják. Szükséges, hogy maga az állam vásároljon bizonyos mennyiségű gabonát. Eddig is annyi megvásárolt gabonáról érkeztek hozzárm jelentések, hogy ezeknek a készleteknek a birtokában, az új termésig — nehezen bár — de fedezni tudjuk a szükségletet. Az ellátatlanok kategóriájából ki fogjuk zárni azokat, akik nincsenek rászorulva az állam

gondoskodására. *Biztosra veszem, hogy aratás után le fog esni a buza ára, részben mert kedvező termésre van kilátásunk, másrészt mert a külföldön rendkívül sok készlet vár eladásra. Én nem akarok rekvirálni, nem akarok elviselhetetlen terheket róni sem a gazdákra, sem a malmokra és hiszem, hogy a kétmillió ellátatlant a termelők által felajánlott és a malmoktól beszedendő vámgabonából el tudom látni. Ünnepek után a tejforgalom szabaddá tétele ügyében ankettet fogunk tartani. A zsirellátás tekintetében ma az országban felesleg mutatkozik.*

A kigazdapárt mozgalma az olcsósági hullám egyoldalúságával szemben.

Irta dr. Barla Szabó József, a szigetvári választókerület nemzeti képviselője.

A május 10-iki kigazda egyesületi közgyűlés Kaposváron állást foglalt az olcsósági hullám egyoldalúságával szemben. A közgyűlés által elfogadott határozati javaslat kifejezést adott azon óhajnak, hogy a kormány hasson oda intézkedésekkel, hogy ez az olcsósodás általános és minden vonalon érvényesülő legyen. Ez jogos kívánság, mert hiszen lehetetlen, hogy míg a földmivelő közönség az ő terményeit és állatait az olcsósági hullám hatása alatt potom áron adja el, addig az ipari, gyári és kereskedelmi termékek megfelelő arányban nem kerülnek a forgalmi hullámok megolcsósító hatása alá. Így megint a földmivelő és kigazdaosztály kerül aránytalanul rossz helyzetbe, mert amikor kevés bevétele van, ugyanakkor az ő életéhez és gazdaságához szükséges cikkekhez alig olcsóbb árért jut.

A kigazdák egyesülete nem akar itt sem jogtalan követeléseket támasztani, sebeket ütni, csak a méltányosság és igazságosság álláspontjának érvényesülését követeli. Ehhez annyival inkább is ragaszkodik, mert előtte van az élő példa, hogy most, amikor az élő állat kilogramm-ára 10—15 koronára, tehát az eddigi áraknak mintegy negyedére esett le, ugyanekkor a feldolgozók csak 10—15 perccel adják olcsóbban a fogyasztóknak a húst. Ugyanekkor a ruházati, mezőgazdasági, fogyasztási, életszükségleti cikkek ára hasonlóképp csak 10—15 százalékkal esett lejjebb.

Lehetetlen ezt tovább összetett kezekkel nézni, hogy az olcsósági hullám csak a földmivelőket sújtsa. Oda kell törekedni, hogy az olcsósodás arányos legyen az összes életszükségleti termékekkel, így az ipari és kereskedelmi cikkekkel is.

Ez nemcsak a gazdaközönség, hanem az összes fogyasztók, tehát az egész nemzet érdeke is.

Legyen az olcsósodás továbbtartó és állandó, de jelentkezék az minden életszükségleti termékkel egyaránt és egyformán.

Ezt csak úgy érhetjük el, ha a kormány odahat, hogy a szabadforgalom minden irányban teljesen életbe lép. A kenyérmagvaknál megelégszünk a belföldi szabad

forgalommal, de a többi mezőgazdasági, állattenyésztési, ipari és kereskedelmi termékkel állítsák helyre a külfölddel a szabad forgalom. Tétessék lehetővé a behozatali szabadalom is. Hisz máris a külföldi gyárak egymásután hozzák ajánlataikat, melyekkel 30—40 százalékkal olcsóbban kínálják áruikat a mai belföldi árakénál.

A kiviteli és behozatali szabadalom elől tovább nem lehet kitérni. A kigazdapárt nemzeti képviselői már is magukévá tették e kívánságok követelését, hiszem, hogy egységes kitartással ezt keresztül is viszik, mert megtanulták az ipari és kereskedelmi érdekeltségek összetartásából, kartellbe lépéséből, hogy mindent csak összetartással lehet elérni.

Ismét hangsúlyozom, hogy még rosszakaratu félremagyarázás szerint is itt nem osztályérdekről, hanem az összes fogyasztóknak, a nemzetnek közérdekről van szó. Így bizonyul be, hogy amiként eddig is a kigazda- és földmivelőpárt általános nemzeti közérdekekért harcolt, most is a köznek a javáért, könnyebb megélhetéséért küzd.

Belgium is elfogadta a békeszerződést.

Brüsszel, május 14. A kamara elfogadta a trianoni békeszerződés jóváhagyásáról szóló törvényjavaslatot.

Keresztényszocialista kongresszus Budapesten.

Budapest, május 14. A magyarországi keresztényszocialista szakszervezetek pünkösdi ünnepén országos kongresszust tartanak Budapesten, amelyről Szabó József nemzeti képviselő a következőket mondotta: A kongresszuson részt vesznek az összes budapesti és vidéki szervezetek küldöttei, ezeken kívül a külföldi vendégek. Jelenleg Serrare, a nemzetközi keresztényszocialista társaság képviselője jelenik meg és német, svájci, holland, lengyel és ausztriai keresztényszocialista munkásság vezetői számolnak be a szakszervezetek négyüléséről, majd holnap délután négyülés lesz a Vigadóban. Bernolák Nándor népjóléti miniszter, Székely János és én fogunk felszólalni. Hétfőn a kongresszus a munkabiztosításokat, munkanélküliek munkásjóléti intézményeit tárgyalja.

Bérmálásra ajándéktárgyak kaphatók

Kaposvár,
Korona-utca 5.

Csajághy Antalnál.

Kaposvár,
Korona-utca 5.

Mélyen leszállított árak!

Legnagyobb választékban órák, láncok, függők, Máriák, nyakláncok, gyűrűk stb.

Mélyen leszállított árak!

A zalamegyei kiszgazdapárt gyűlése.

Követelik a boradó leszállítását. — Felirat Koller főispánná való kinevezése érdekében.

A zalamegyei kiszgazdapárt intéző-bizottsága 25 község részvételével Nagykanizsán Marton János elnökletével gyűlést tartott, amelyen Marton János kegyeletes szavai után Takáts István indítványára elhatározták, hogy a párt egyik hívének, Kovács Zsigmondnak halálát jegyzőkönyvben megörökítik.

Elhatározták, hogy a május 22-iki nagygyűléssel kapcsolatban egy küldöttség kérést ad át Hegedűs Loránt pénzügyminiszternek, amelyben kéri, hogy tekintettel arra, hogy a boradót akkor rótták ki, amikor a bornak még magas volt az ára s azóta a bornak ára leesett, az adó megmaradt, a bort eladni nem lehet, ami miatt az egész vármegye kiszgazda népe el van keseredve, kéri a boradó leszállítását. A kérést Kálóczy Ferenc galamboki elnök indítványára Drózdly Győző képviselő újján adják át.

Pölöskei János komáromi elnök helyesli az Országos Földműves Szövetséggel való egyesülést, de kívánja az új választmányt és az erősebb rendszert. Javaslatára örömmel elhatározzák, nagyatádi Szabó István üdvözlését.

Marton János elnök ezzel kapcsolatban buzdítja a bizottság tagjait, hogy minél többen jelenjenek meg a budapesti nagygyűlésen. Pölöskei János, Kálóczy Ferenc és Kovács István hozzászólása után elhatározzák, hogy a zalaiak együtt mennek fel Budapestre.

Pölöskei János indítványára elhatározzák, hogy a párt mindenféle közösséget megszaki a Zalamegyei Mezőgazdasági Kereskedelmi r.-t. nagykanizsai céggel.

Bodor Zoltán ny. rendőrkapitány, aki mint vendég vett részt az ülésen, felkérésre bemutatott egy tervezetet, amely a Zalamegyei Kiszgazdák Szövetkezetének felállításáról, szól. Marton János, Bodor Zoltán, Kálóczy Ferenc hozzászólása után elhatározták, hogy egy hattagu bizottságra bízzák a terv tanulmányozását.

Elhatározták, hogy feliratban fordulnak a belügyminiszterhez Koller István zalamegyei főispánná való kinevezése érdekében.

Szóba került dr. Szabó Lajos párttitkái zaklatása és üldözése. Elhatározták, hogy a nemzetgyűlés elé viszik az ügyet és felírják az ügyel kapcsolatban a zalai közigazgatási szervek tulkapásai ellen.

Tiltakozott végül a bizottság az ellen, hogy a párttitkárságon megforduló kiszgazdákat gyanusnak minősítik. Ez a leigázási és megfélemlítési módszer a közigazgatás részéről csak jobban elkeseríti a gazdákat és erőlyes orvoslást kérnek mind a földművelésügyi minisztertől, mind a központi vezetéstől.

K. J.

Tőzsde.

Budapesti esti magánforgalom: Napoleon dor 720, dollár 213, francia frank 1820, márka 389, lira 1125, szokol 313, koronadínár 630, lei 380—382, osztrák korona —.40—41.

Zürichben zárlatkor a magyar korona 2.70, bécsi kifizetés 1.32¹/₂, osztrák korona 1.03 volt.

Tünődés.

Irta: Javós Antal,

az igali kerület nemzetgyűlési képviselője.

A kiszgazda nem szokott tünődni, az ő eleme a munka, munka és újból a munka. És ma mégis tünődik. De van is oka rá. Azt mondják, azt fogják rá a mai kormányzati érára, hogy „parasztiktatúra”. És éppen itt van oka tünődni, hol is az a diktatúra?! Mert mit jelent a diktatúra? Egy osztály érdekeinek erőszakkal való előmozdítása minden más érdeknek nyers hatalommal való letörésével.

Keressük hát a parasztdiktatúrát.

Vajjon hol kezdődik? Bizonyára a földreform jelképezi elsősorban a diktatúrát. Látjuk ezt a kisbirtoknál. A nagybirtok 10 százalékát kívánja ez a birtokostól. Oda is adja felesbe, harmadosba, negyedesbe stb. akár a 30 százalékát is. A háboru alatt reform nélkül is odaadta még az 50 százalékot is, mert volt kapálni, munkálni való elég, hisz azt a sokféle veteményt, amit az uradalmak gabona helyett vetettek, nem kapálhatta, mivelhette meg maga az uraság. Pénzért meg nem lehetett munkást kapni, mert mi volt a pénz értéke? Ha ma érték is volt, holnap már lejjebb sülyedt. Ha az uradalmak ezt értik bérlet alatt, úgy nem kellett a kisbirtokról szóló törvényt sürgősen meghozni. A kiszgazdák tehát nem a pusztán részes földdel való megoldást értik alatta. A kiszgazdák olyan földet értenek, amelyet a birtokos az előjáróság által kijelölt igénylőknek bizonyos megállapított természetbeni vagy pénzbéli bérért átenged a bérletnek rendszeres használatra, amelyben családja szükségleteinek megfelelően azt termelhet, amit jónak vél. Ha tehát a kiszgazdák így értelmezik a törvényt, akkor világos, hogy abban az esetben, ha ők diktatorikus hatalommal rendelkeznek, a törvényt ilyen értelemben végre is hajtják — és végre is tudják hajtani.

Azonban a végrehajtás során mit látunk? Az uradalom jelenti, hogy földjéből 10—20 százalékot kiadott részes művelésre. Ezzel a kisbirtok ügye el van intézve. S nem akad olyan bizottság, amely diktatúránk mellett, a kiszgazdák érdekeinek, a kiszgazda-parlament intencióinak megfelelően intézkedne. Marad minden a régi, sőt nem egy esetben még a múlt kedvezései is sutba kerülnek. Példa erre az én falum, ahol a múlt évben adott a bérlet a nincsteleneknek és nagyobb családú törpebirtokosoknak holdként 150 kg. csutás tengeribérletért egykét hold földet, a jelen évben — mert törvény van — ezt megtagadta s az elutasítást a földrendező bizottság helybenhagyta.

Azt akarnánk tehát megkérdezni bárkitől e hazában, kinek a diktatúrája az, amikor, ha bármilyen kiszgazda-érdekű a törvény, mindennek éppen a fordítottja történik. Sőt, ha mi csak beszélni is merünk nyíltan és semmiesetre sem rosszhiszeműen erről a kérdéstről — példa rá a májusi megyegyűlés —, szembe áll velünk a fenyegetés: felborul a társadalmi béke.

Engedelmet kérünk: ez csak nem parasztdiktatúra?! De nemcsak hogy nem ismerünk el parasztdiktatúrát, egyenesen tiltakozunk ellene, de tiltakozunk bármiféle diktatúra ellen, mert mi ezzel jóllaktunk.

Ellenkezően, akik velünk szemben állnak — úgy látszik —, nagyon beleszerettek a

diktatúrába.

Pedig, amikor az én és társaim segítségével is az elüldözött urak ismét visszakerültek birtokaikba és hivatalaikba, amelyet bitorlók foglaltak el, kiütve a nép nevében a hivatottak kezéből a törvénykönyvet és tollat — amit könnyen meg lehetett tenni, mert a sokszor becsapott nép vagy közönyös volt, vagy a bitorlók pártjára állott —, könnyes szemekkel hálálkodtak az egész kiszgazdatársadalomnak, aki urát mindig respektálni tudta, aki a bajban együtt tudott érezni azokkal, akiket jogaikból és javaikból teljesen kiforgattak és földönfutóvá tettek: mert ha valaki, úgy a kiszgazda tudja és érzi át leginkább, mi a hajlék, mi a hazai rög.

Istenem, abban az időben mily fájó emlékezéssel mutatták sokan a cseresznyo-nagyságu pirosodó véres hólyagokat, amelyeket a kommunisták által kezükbe nyomott szerszámok törtek tenyereiken, amelyekkel az iroda helyett az erdőre fát hasogatni küldték őket.

De most már el vannak feledve azok a bátor, meg nem rettenő kuruc kiszgazdák, akik a bitorlókat a megszenteltetett hajlékokból kiverték: a törvénykönyvet és tollat pedig visszaadták a hivatottaknak. „Parasztdiktatúrát” hirdetnek most hálából nek, ami ellen hadakozásra szólítanak minden nem földművest, kiszgazdát s közben kötik a béklyót mind erősebben és erősebben a testünk köré. A „kiszgazda” jelszó igen jó volt sokaknak, de csak azért, hogy beférkőzve az akolba, ott benn kezd-hessék meg pusztító munkájukat.

Megmutattuk, hogy mi őszintén odaállunk, ahol nemzeti javak, energiák, tisztességes munka, eredmények megmentéséről van szó, de azt már igazán ne követelje tőlünk senki, hogy a kisemberek legszentebb érdekeit sutba dobjuk.

Amint ellenségei voltunk annak a munkásnak, aki gazdáját akarta valójából, keserves szerzeményéből teljesen kiforgatni, annál inkább ellenségei vagyunk és leszünk annak is, hogy a munkást, a kisembert is teljesen megfosszák keserves verejtéke és véráldozata után igényelhető gyümölcsétől.

Hisz hogy kell a munkást is kárpótolni véráldozatáért, bizonyítják a reformtörvények, amelyeknek szükségességét mindenki elismerte és a parlament is minden részről szentesítette. De úgy látszik, az elv igéni, de meg nem adni, még mindig fórumon van és ezt az elvet a végrehajtás során igekeznek mindenféle kibúvó kitalálásával diadalra juttatni. Hogy ez teljes mértékben sikerüljön, ehhez a mi végleges lejárásunk, lehetetlenné tételünk volna szükséges: amihez jó céger a kiszgazdapárt kormányzati részvétele, mert így minden rosszat rá lehet fogni, azt is, amihez semmi köze, amit a végrehajtó fórumok teljesen a kormányzati intenció szándékos félremagyarázásával csinálnak rosszul s világosan kiszgazda-ellenesen.

De résen leszünk! Tünődéseink során felismerjük azokat, akiknek jó volt, akiknek jó a kiszgazda, amíg a hátára állva szedheti le a gyümölcsöt arról a fáról, amelyet az a kiszgazda plántált, öntözött, nyesegetett és nevelt: **ami azonban** nem jelenti azt, hogy ne legyünk hű testvérei annak, aki a mi becsületes, senkit megrövidíteni nem akaró törekvéseinket támogatja és azok hű hárcosa.

Ne feledje senki, a magyar kiszgazda a ma-

Bérmálásra! Győződjön meg, hogy tény!

Fehér bluzok, gyermekruhák, koszoruk, mindennemű harisnyák legjobb minőségben mindig a legolcsóbban vásárolhatók

172

GARAINÁL, Kaposvár, Korona-utca 15. szám.

gyar hazának alapvető oszlopa, ha az tönkremegy, tönkre van téve a haza is. Az ugynevezett „paraszt”-nak nem vagyunk azonban barátai mi sem, akár kisgazda, akár munkás, akár ur köntösébe rejtezzék is.

HIREK.

NEMZETEMHEZ.*

Meddig nézzük még ölbe tett kézzel,
Hogy kezünkben áru, gaz horda
Elrabolja könnyes kenyereinket
S büntetlenül idegenbe hordja?
Meddig tűrjük tétlen, néma ajkkal,
Hogy hazánkban amerre csak lépünk,
Idegen had parancsol már régen
És hotozza, sanyargatja népünk?
Mikor pezsdül fel hős szittyavérünk?
Kezdjük már el a megtorló harcot!
Mutassuk meg az egész világnak,
Hogy még tudjuk forgatni a kardot.
Pusztuljon a gyáva, bitang horda.
Ömöljön ki hitvány, rongyos vére,
Ne kiméljük egyet se közülök,
Halál legyen árulásuk bére!
Ne hagyjuk, hogy édes, szép hazánkból
Egy fűszál is idegenné váljon
S Kárpátoktól le az Adriáig
Ne magyar szó és magyar dal szálljon!
Tudja meg a világ összes népe,
Hogy mienk e szép föld ezeréve
És azóta még egyszer sem fűttek
Rabláncot a magyar nép kezére.
Föl tehát az élet-halál harcra!
Átok arra, ki most gyáva, tétlen!
Harsanjon fel a harcikürt hangja
A sík rónán s a kárpáti bérceken!
Tépett zászlónk vigyük győzelemre,
Ragyogjon fel szabadságunk napja,
Vagy pusztuljon ki az egész nemzet.
Ha hazáját elrabolni hagyja!

*A „Délmagyarország” 6000 koronás irodalmi pályázatára beérkezett pályamű.

— **Személyi hír.** Gróf Ráday Gedeon m. kir. belügyminiszter családjával ma délután Kaposvárra érkezett és azonnal Somodarra, birtokára továbbutazott, ahol a pünkösdi ünnepeket tölti.

— **Főigazgatói látogatás.** Dr. Schack Béla udvari tanácsos, az országos kereskedelmi tanintézetek kir. főigazgatója e hó 17-én Kaposvárra érkezik a felsőkereskedelmi iskola meglátogatására.

— **Hindenburg neje meghalt.** Két havi betegeskedés után ma éjszaka 61 éves korában meghalt Hannoverben Hindenburg táborongy neje.

— **Minden jel arra mutat,** hogy a Munkás Műkedvelők mai mulatsága pompásan sikerül. A szereplők minden igyekezetükkel azon vannak, hogy Szita Lajos darabját, az „Utolsó kívánság”-ot sikerre vigyék. Az előadás után tánc lesz hajnali 4 óráig.

— **Baj van Jugoszláviában.** Montenegrói csapatok meglepetésszerűen megtámadták a Lovcsen szerb őrségét, majd hősiességgel felnyomultak a hegy tetejére és lesöpörték onnan a szerbeket. Montenegró és Albánia szervezkedtek a szerb imperialisták ellen Boszniával és Hercegovinával. A szerbek a legnagyobb terrortudják csak uralmukat fenntartani. A mohamedánok egész tömegei középkori kazamatákban bezárva sanyalódnak.

— **A felsőkereskedelmi iskola Szent Imréről nevezett Mária kongregációja** lélekemelő ünnepséget rendezett a Katolikus Kör nagytermében, melyet zsufolásig megtöltött a keresztény társadalom elitje. Lelkes tapsokkal honorálta a közönség az új Magyarország vallásos hittel, cselekvő erővel küzdő katonáit, az ifju kongreganistákat. Borbély Gyula kongreganista elnök mély, vallásos reflexiókkal telt beszéde nagy hatással volt a megjelentekre. Krézing Péter a katolikus vallás haladását bizonyította a történeti, kulturális érvek megdönthetetlen igazságaival. Klímsa Dénes megrázó erővel szavalt. Simonsits fivérek precíz hegedű és zongora játékát renetikus tapsokkal honorálta a közönség. Janosits Katalin rutinizott zongorakiséréte egyik fénypontja volt a jólsikerült estnek. „Zászló és kereszt” c. szindarab szereplői egyformán osztoztak a felzuduló tapsviharban. Dr. Néveri János hatásos buzdító beszéde egyik legértékesebb száma volt a nívós műsornak. Az intézet zenekara ezuttal is, mint mindig, kitűnt precíz játékával.

— **A megyegyűlés utóhullámai.** (Levél a szerkesztőhöz.) A „Délmagyarország” május negyedik számában olvastam a vármegyei tavaszi közgyűlésről szóló cikket. Olvastam, hogy Tankovits János nemzetgyűlési képviselő felszólalt és vázolta a házhelyrendezés nagy nehézségeit, amelyet az okoz, hogy magasak az árak. Erre Somssich László gróf, Inkey József báró, sőt Stephaich Pál kaposvári járási főszolgabíró is ellene foglalt állást azzal, hogy eddig 25 községet bejárt, de sehohsem volt 12—14 koronánál magasabb ár, sőt a múlt évben négyszögölenkiat 4—5—6 koronás. Erre az a megjegyzésem, hogy jött volna ki a főszolgabíró ur Gölle községbe, ahol a kegyes tanítórend kormányzója nem általolt 80 koronát kérni a házhely négyszögölért. Ha ezt a fentemlített urak tudták volna, bizonyára nem foglalnak állást Tankovits János beszéde ellen. Csodálkozom, hogy a göllei megyebizottsági tagok ezt elhallgatták és nem tették magukévá Tankovits János igazságos állítását. (B. J.)

— **Segély a Máv. munkásainak.** A kereskedelmi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg felhatalmazta az államvasutak igazgatóságát, hogy a magyar államvasutaknál alkalmazott munkások részére 1921. évi április, május és június hónapokra rendkívüli segélyt folyósítsanak.

— **Meghívó.** A karádi „Gazdakör” folyó hó 16-án, pünkösdi másnapján majális rendez a Makon nevű erdőben, melyre ezuton hívja meg vidéki ismerőseit, akik szívesen látott vendégei lesznek a körnek. Délután diszes kivonulás az erdőbe, zenével, lovas bandériummal! Lesz Laczi-konyha, jó bor és elsőrangú cigányzene, tréfás, kacagató versenyek, jelenetek. Tánc reggelig. Belépti díj személyenként 20 korona. Rossz idő esetén a következő vasárnap, 22-én tartják meg. A rendezőség.

— **Jégeső.** Kedden délután hatalmas dörgés kíséretében Rinyaujlak felől Somogyvisonta felé jégfelhők vonultak és a leeső jég elpusztította Somogyvisontán a rozsnak legalább 30%-át; a gabonaszálak megtörve a földön hevernek. Rinyaujlakon a jég 50—70%-os kárt okozott. Biztosítva semmi sem volt. Ezen a vidéken már több, mint 15 éve nem volt jégverés. (V. A.)

— **Verspályázatunk határideje.** Figyelmeztetjük mindazokat, akik 6000 koronás irodalmi pályázatunk verspályázatán részt venni óhajtanak, hogy a verspályázat határideje most, május hó 20-án, pénteken lejár. Itt említjük meg, hogy a beérkezett pályaműveket a pályázat határidejének lejárla után kiadjuk a bíráló-bizottságnak. Az eredményt körülbelül június hó közepén hirdetjük ki.

— **A Tanító Egyesület gyűlése.** Tabról jelenti tudósítónk: A Somogygyeji Általános Tanító Egyesület Igal—Tabi járásköre május 12-én Tabon gyűlést tartott. A gyűlés kiemelkedő pontja Lengyel István, a Somogygyeji Ált. Tanító-Egyesület elnökének beszéde volt, aki a gyakorlati szeretetre buzdította a falu nevelőit, hogy a keresztény kurzus ne csak frázis, hanem élő valóság legyen. Utána Papszt Kálmán ráksi-i tanító tartott igen tartalmas felolvasást a falusi tanító társadalmi tevékenységéről. Majd a tisztújítás következett. Elnök lett Hoffmann József felsőmocsoládi, alelnök Hosszu Lajos, kisbárapáti-i, jegyző Papszt Kálmán ráksi-i, pénztáros Mácsik Lajos tabi tanító.

— **Cukorkiosztás jegy nélkül.** A közéletmezési hivatal vezetője értesíti a közönséget, hogy az eddigi jegyre árusított fehér kristálycukor a kereskedésekben jegy nélkül kapható, kg-ként 88 koronás árral. Ilyen hatóságú cukor oly üzletben, amelyben magasabb áru importeur is van, nem árusítható. Figyelmeztetnek a kereskedőket, hogy a megmaradt hatóságú cukrot jegy nélkül árusíthatják s amennyiben ennél nagyobb mennyiségre van szükségük, azt a közéletmezési hivatalnál átvehetik, de a tárolásból eredhető esetleges veszteségért a város felelősséget nem vállal. Aki hatóságú cukrot árusít, annak a cukor árát feltűnő helyen ki kell függeszteni, amely ár 88 koronánál magasabb nem lehet.

— **Amerikai hírek.** A kansasi bányászok vezetője Alexander Howat most került a bíróság elé. Az a vád ellene, hogy megsértette a törvényt, amikor az egyik bányában sztrájkot rendelt el, holott kansasi törvények szerint közszükségleti dolgok terén sztrájkolni nem lehet. — A Modern Magyar Színház Pittsburgban öt napon át előadta nagy sikerrel Földes Imre „Halló” című 3 felvonásos vígjátékát. A főszereplők Montagh Ilona, Lőrinczy Kornélia, Winton Klári, Lugosi Béla, Nyikos Zsigmond, Horváth Lajos és Szalay Gyula voltak. — A mexikói forradalmárok rossz idő jár. Obregon elnök nagyon szigorúan kezeli őket, amit az utolsó eset is bizonyít. Fernandez tábornokot, aki az egyik tartományban lázadást szított, kivégezték. — Vakmerő postarablás történt Chicagóban, ahol az egyik külvárosi postahivatalból öt ember körülbelül fél millió dollár értékű pénzt és ékszert vitt el. A rablók lopott automobilon mentek a postahivatalba, ahol 12 postatisztet revolverekkel sarokba szorítottak, de ezeken kívül sokan végignézték, amíg a rablók nyugodtan rakosgatták át a postaszákokat a maguk automobiljára. — Pünkösdi másnapján a Magyar Munkás Szövetség 75-ik osztálya Republic, Pa. a Company Hallban nagy bált rendez. — Ezer rendőrrel többet kér a new-yorki rendőrfőnök s ha megkapja, igéri hogy teljesen szárazzá teszi New-Yorkot vagyis betartják az alkoholtilalmat.

Legolcsóbb bevásárlási forrás Kaposvárrott
mindennemű rőfős árukban
a régóta fennálló PINCEBOLT, a Kontrássi-utcai laktanyával szemben.

— **Munkaalalom a hadirokkantaknak.** A Hadirokkantak Nemzeti Szövetsége Somogy megyei Csoportjának módjában állna egy bognárt, két kocsikovácsot, hat nyerges szíjjártót állandó munkára elhelyezni, felhívja a bajtársakat mielőbbi jelentkezésre.

— **Országos vásárok Somogy megyében.** A május 15-től 21-éig tartó héten Somogy megyében a következő országos vásárok tartanak: Május 15-én Kercseliget. Május 16-án Ihárosberény. Május 17-én Csurgó, Gálosfa, Szentbalázs és Szőlősgyőrök.

— **Dunántúli telefonkönyv** címen *hatszáz oldalas kötet* jelenik meg Győrött **Tóth Kálmán** szerkesztésében. A mű egyúttal mint dunántúli kereskedői és ipari cím-tár szerepel.

x **Méhész társak figyelmébe!** Országos méretű, négykeretsoros hármastárcák kaphatók **LAKOS JÁNOS**-nál, *Füredi-utca 26. sz.*

x **KERESKEDELMI, GAZDASÁGI, ALKALMI és TÖMÉGNYOMTATVÁNYOKAT** a legizlésebb kivitelben gyorsan és olcsón szállít **SZABÓ LIPÓT**, Kaposvár, Korona-u. 1. Telefon: 101.

x **Felhívjuk olvasóink figyelmét** **Schneller Emil** szénnagykereskedő (Budapest, III., Zsigmond-utca 44/III.) lapunk mai számában megjelent hirdetésére. Nevezett előkelő és megbízható fővárosi cég, szállít azonnali szállításra porosz, lengyel és cseh bányákból kőszén ipari és mezőgazdasági célokra, továbbá mosott kőszén waggontételekben.

x **Műlép, Hanemann-rács, mézpergető,** különféle kaptárak és méhészeti kellékek, kasza, kapa, kerítéshez sodronyfonatok, különféle kerti és gazdasági eszközök, festékárúk kaphatók **Légár Béla** vas- és fűszerkereskedésében, Kaposvár, Fő-utca 31., Rózsa-gyár mellett.

Művészet és Irodalom.

Heti műsor:

Vasárnap este: *Piros bugyelláris.* (Kömlössy Emma vendégfelléptével.)

Hétfőn: *Gyimesi vadvirág.* (Kömlössy Emma vendégfelléptével.)

Kedden: *A kaméliás hölgy.* (Gárdos Nelli vendégfelléptével.)

Szerdán: *Nagy nemzeti művészestély.* (Felmelt helyárrakkal.)

Utószezon.

Mindenki arról beszél, hogy a kaposvári színtársulat rövid időn belül itthagya a várost, ahol annyi szép, nagy sikert aratott. Senki sem tudja mikor mennek el, hová mennek, megkérdeztük a legilletékesebb faktort, **Marházy Miklós** direktort.

— Magam sem tudom még, meddig maradunk és hová megyünk. A miniszteriumból várok utasítást, ott intézkednek majd. Sokáig már semmiesetre sem maradunk, azonban gondoskodtam, hogy az utószezon ne maradjon a főszezon mögött. A jövő hét eseménye **Gárdos Nelly** és **Gál Gyula** fellépte lesz, lekötöttem azonkívül vendégszerelésre **Kreuzwick Anny**t, az Operaház tagját, aki a **Hoffmann meséi** II. felvonásában lép fel, vele jön **Nirschy Emilián** két nővendéke is. **Karácsonyi Ili** és **Kisházy Sári** az **Éva**, **Ezüst sirály**, **Leányvásár** című operettekben lépnek fel. **Gárdos Nelly** eljárt-sza még a **Váljunk el** főszerpét is. Bemutatónk valószínűen kettő lesz, a **Hattyu** és **Akiket felvet a pénz.**

Főszerkesztő: Dr. Neubauer Ferenc.

Felelős szerkesztő: Szöllősy Ferenc.

Kiadó: Délmagyarország Lapkiadó R.-T.

Igazgató: Soós János.

Eladó

4 lóerejű gőzgépgarnitúra, teljes felszereléssel. Esetleg vállalnék idei cséplést Kaposvár környékén, előnyös feltételek mellett.

Eladó

egy teljes felszerelésű, 15 mtr., láncos Rappid-kut felszerelés, továbbá egy jókarban levő kerékajtású kuttető.

FISCHER FERENC, Berzsenyi-utca 41. szám.

HA olcsón akar vásárolni,
Teleki-u. 30. számig lesétálni
Molnár László
fűszer- és csemege-kereskedőhöz.

CUNARD - LINE

Kabin-osztály.

Mauretania 38920 tonna, indulás máj. 21., jun. 25.

Carmania — 24770 tonna, indulás máj. 25., jun. 25.

Aquitania 48190 tonna, indulás máj. 28., jun., 18.

Em. of India 13780 tonna, indulás június 4.

Caronia — 24770 tonna, indulás június 11.

Imperator 52117 tonna, indulás június 11.

Saxonia — 18620 tonna, indulás június 25.

Albania — 13980 tonna, indulás június 18.

Calabria — 11920 tonna, indulás június 22.

Felvilágosítás: Budapest, VIII. Baross-tér 9. sz.

MULÉP

kivánt méretben kgr-ként
K 380.—

Méhraj — — — — K 1200.—

42-es vándorkaptár — — — — K 2400.—

42-es átmeneti vándorkaptár K 2400.—

Hannemann-rács négyzetmétere K 350.—

„Vulkán“ füstölőgép — — — — K 500.—

Szalmakas — — — — K 78.—

és minden egyéb méhészeti felszerelést leszállított áron szállít, árlapot ingyen küld:

Boczonádi méhészete,
Ujpest, Széchenyi-utca 7.

Telefon 75-81.

Közlekedés: Nyugatitól 55-ös villamossal.

Lapkihordókat

fix fizetés

és magas jutalékkal felvesz
lapunk kiadóhivatala,
Korona-utca 10.

DISKAI fényképezési műtermé
életnagyságu
Hosi! halottjának
elhunyt család-
tagjának
fényképét bar-
mly rossz kép-
elkészíté-
után
életnagyságu
fényképezési műtermé
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 32. és
VIII., Rákóczi-ut 74. szám.

Antinikotin cigarettahüvely és papír
a legjobb (magyar gyártmány)

HETEÉS

Főlerakat: Bettelheim Miksa és Tsa cégnél
Budapest, V. ker. Vilmos császár-ut 10.

Teherautók

minden nagyságban, vadonatúj tömör gumikkal nagy választékban kaphatók: **Róka és Tsa** teherautótelepe Budapest, Csanádi-u. 3. szám. Telefon 46—01 szám.

138

Jókarban levő használt

iratszekrényt, esetleg ruhaszekrényt

megvételre keresünk. Cim a kiadóhivatalban.

Sok pénzt

takarít meg az a vevő, aki, mielőtt szükségletét fedezi, megtekinti

Róth Rezső

rövid- és szövöttáru olcsó áruházának Széchenyi-tér 10. szám alatt levő üzletét, ahol mindenki jó árut olcsó pénzért vásárolhat, u. m.

500 yardos férc pamut — — — — 15 K.
400 yardos olasz cérna — — — — 20 K.
Csipkés és himzett női ingek 180—200 K.
Gyermek patent harisnya jó minőségű fehér, fekete és barna színben 40—80 K.
Női harisnya la fehér, fekete, barna, szürke, drapp és pezsgő színben 40—75 K.
Férfi sokni la minden színben 25—60 K.
Férfi- és női zsebkendő drb-ja 15—35 K.
Nadrágtartó tiszta gumí, minden nagyságban — — — — — — — — — —
Jó minőségű „Lina“ cipőcrém — — — — 10 K.
Óriás Fedák cipőcrém, legjobb minőségű — — — — — — — — — — 20 K.
Sanremó mosdó szappan drb-ja — — — — 10 K.
Továbbá szallag, csipke, himzés, horgoló cérna, pamut selyem, férc pamut, cigaretta hüvely, papír és mindennemű dohányzó cikkek nagy választéka kicsinyben és nagyban.

Wirth Mária

orvosi műszertára, fogorvosi berendezések és anyagok gyári lerakata, nemes fém beváltó és feldolgozó cég.

Kaposvár, Somsich Pál-utca 1. sz.

Raktáron tart: alabástrom gipszet, anyagokat, mindennemű csiszoló kellékeket, egészségügyi cikkeket, műszereket és kötszer árut. Mindennemű fogászati fogyóanyagot. — Vállal műszerek javítását és nikkelezését.

Vesz legmagasabb napi áron tört aranyat, ezüstöt, platínát és hamis fogsorokat.

Fogászati lenczék és forrasztókat forgalomba hoz minden karáiban.

Prima alabástrom gipsz kapható klg-ként 10 K-ért, m/m-ként 850 K-ért. 182a

Prager Andor

fogműtermében

János-utca 18. szám- 250korona

egy arany fog, vagy korona

munkadíja, ha a munkához szükséges anyagot a páciens adja. Az összes munkák a régi árak feléért lesznek vállalva.

Ha ön vidéki

nem kell betegnek bejárnia; 3-4-szeri kezeléssel, bármilyen nagy munkáját a **jóság és tartósság írásbeli garanciája mellett bevégezem.** Hivatalnok, vasutas és tisztviselők stb., ezek családtagjai külön árengedményben részesülnek. Naponta fél 5-5-ig szegények kezelése díjtalan.

182b

KARDOS IMRE CEMENTÁRUGYÁRA

Kaposvár, vasútállomás átellenében.

Raktáron tart és azonnal szállít mindenféle cementárut, úgy mint: cementlapot, minden méretű cementcsövet, hidakat, kutgyűrűket, jászlakat (istálló berendezéshez), sertés és ítatóvályukat. Elsőrendű portlandcement állandóan kapható.

200

Eladó 2 drb. 1¹/₂ éves szimenthali

igazolvánnyal ellátott

tenyészbika.

Községeknek különösen alkalmas. Venni szándékozók forduljanak

Kiss Gáspárhoz,

Mernye.

226

DIETRICH ÉS GOTTSCHLIG Részvénytársaság

gyári lerakata a Somogy megyei Takarékpénztár Áruosztályánál Kaposvár.

Legelőnyösebb eredeti gyári á r a k o n, kereskedőknek, vendéglősöknek, italmérőknek, kávésoknak

kizárólag nagyban.

Minden fajta likőrök, rum, cognac, szilvorum, törköly, seprő és különféle gyümölcs pálinka hordó és üvegezt árukban.

202

Szállítás vidékre is. Málnaszörp.

Kaposvári Palagyár R.T.

Szállít nagyban és kicsinyben kitűnő minőségű

tetőpalát

kutgyűrűket, hidakat és csöveket, kerítés oszlopokat, cementlapokat, jászlakat, vályukat és minden egyéb betonárut.

Ajánlat és költségvetés díjtalan.

201

A Somogy megyei Kisgazdák Egyesülete védnöksége alatt működő **Kisbirtokosok Biztosító Intézete** r.-t. vállal **tűz, jég és életbiztosításokat**, egyezményen kívüli díjakkal, legelőnyösebb feltételek mellett. — Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt a kaposvári 55 vezérügynökség, vagy Somogy megye minden községében működő megbízottak.

BENZIN, gázolaj, és gépolajokra, a kellő időben történő szállításra a legmegtényosabb feltételek mellett előjegyzéseket elfogadunk.

Zománcedényt (budafoki) elsőrangú kivitelben ajánlunk azonnali szállításra. **Kisgazda és Kisiparos Takarékpénztár R.-T. ÁRUOSZTÁLYA** K A P O S V Á R.

203

Ajánlunk

valódi békebeli minőségű

Eternit palát

azonkívül az összes építkezéshez szükséges anyagokat olcsó napi áron.

özv. Anti Mórné és Fia Felsőmecsölád.

188

Bérmaajándéknak

órák, arany és ezüst nyakláncok, Máriaék, függők, gyűrűk stb. stb.

nagy választékban kaphatók

A D L E R B É L A

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZNÉL

Kaposvár, Erzsébet-szálló mellett.

170

Kitűnő minőségű **boraimat**

olcsó napi árban árusítom. Szőlősgazdák-nak felesleges jóállapotban levő

boros hordóimat jutányosan kiárusítom.

Rácz Sándor borpincéje Kaposvár, Vár-utca 2.

225

Bécsből-Kaposvárra

pontosan és gyorsan szállít

Dénes és Hermann

Lovag-utca 20. szám.

Wienből-Budapestig

a legolcsóbb díjtétel mellett, gyorsra hajtó **Dénes és Hermann** címre küldendő. — Előnyös vámkezelés. — Wiener képviselő: **Leó Wang II., Ferdinandstrasse 29.**

Kaposvári képviselő:

Weisz Miksa és Fia

szállító, Kaposvár, Teleky-utca.

Gyűjtőkecsik minden hétfőn pontosan hiány nélkül megérkeznek. Bécsből-Budapestre 24 óra alatt szállítunk gyorsra hajtó.

223

A Magyarországi Kisgazdák Beszerző és Értékesítő Szövetkezete kaposvári kirendeltsége közli, hogy

Kossuth-tér 4. szám alatti raktáraiban **részgalic, só, petróleum, lóhermag, répamag,**

valamint más szükségleti cikkek a kisgazdák rendelkezésére állanak.

Motorbenzin szállítására előjegyzéseket elfogadunk. További felvilágosítással készséggel szolgál a kirendeltség. (Fő-utca 39. szám.)

56

Ha azt akarja, hogy **hirdetését** az egész Dunántul kisgazda társadalma olvassa, úgy hirdessen a

„Délmagyarország”-ban. Megjelenik minden nap reggel 7 órakor.

Extra prima Majunka

RAFFIA,

kávé, tea, rizsa, gyufa, petroleum, gépolaj, kocsi-kenőcs, mosószappan, fűszerárú, lugkő, cigaretta hüvely stb. nagyban a legelőnyösebben kapható:

Somogy megyei Takarékpénztár Áruosztályánál, K A P O S V Á R.

202a

Autogén hegesztés!

Repedt harangokat, törött **gép- és motor** alkatrészeket, fogaskerekeket és tengelyeket.

Lyukas főzőedényeket és mindenféle hegesztési munkákat legprecízebben végez:

187

GYULAI műhelye

(Erdei és Sostories utóda)

Kaposvár, Korona-utca 9. (Az udvarban.) EGY TANONC FELVÉTELIK.

Kereskedők figyelmébe!

Pozsonyi cernagyár gyártmányai eredeti gyári árban; továbbá 500 yardos Metz-gyártmány 260 K, 1000 yardos 500 K-ért, női-, gyermek- és férfi harisnyák, „Parsch” és „Amiga” pipák, mindenféle dohányzó cikkek, rövid-árak, diszműárak, „Pyram” cipőkrém és Klein-féle pipere szappanok eredeti gyári árban nagyban és kicsinyben kaphatók

ERŐS ERNŐ

nagykereskedésében, Korona-u. 8.

Postai megrendeléseket ayitva eszközölök.

220

**Megjelent és a
Délmagyarország kiadóhivatalában
kapható:**

	Ára:
Az 1920. XXXVI. t.-c. A földbirtok helyesebb megoszlásának a szabályozásáról. Magyarázattal ellátta: Dr. Neubauer Ferenc	24 K.
I. Jövedelemadó	42 K.
II. A vagyonadó	30 K.
III. A természetes személyek hadinyereségadója	18 K.
IV. A III. osztályu keresetadó	34 K.
V. A nyilv. szám. köt. vállalatok és egyletek keresetadója	42 K.
VI. A nyilv. szám. köt. vállalatok és egyletek hadinyereségadója	42 K.
VII. Az 1920. XXIV. t.-c-nek a többi egyenesadóra vonatkozó módosító rend.	20 K.
2. Az új illetéktörvények.	
I. Az 1920. XXIV. t.-c. némely ill., értékpapir forgalmi adó és kártyabélyeg felemeléséről	
1. Az okirati és közigazg. ill. értékpapirforg. adó és életbeléptetési rendelkezések	32 K.
2. A törvénykezési illetékek	42 K.
II. Az 1920. XXXIV. t.-c.: A vagyonátruházási illetékekről	— K.
3. A fényüzési forgalmi adó	36 K.
4. A magyar békeszerződés	120 K.

**Ingyen
apróhirdetés**

jár a DÉLMAGYARORSZÁG minden előfizetőjének!

Minden előfizetőnek jogában áll havonta egy 15 szóig terjedő apróhirdetést beküldeni, amelyet díjtalanul közlünk lapunkban.

Kaszák! Mindenkinek saját érdeke, hogy a világhírű „Vulkán” kaszát 90, 95 és 100 cm. hosszban 250 korona árban Langermann vaskereskedőnél Székesfehérváron szerezzék be, mert a meg nem felelőt teljesen ingyen kicserélem. Postán 5 drbós tételekben is szállítok. 159

Elvállalok mely furásokat, viz- és szénkutatásokat, minden régi vagy nem sikerült furásokat hasznosítok, elakadt ártézikutakat speciálisan helyreállítok, bővizű ártézikutakat saját szabadalmazott zárószervezetemmel teljesen lezárhatóvá teszem. Misán János kútfúrómester, Hódmezővásárhely. 214

Dollárokat és más idegen pénzeket legmagasabb áron **Vesz,** külföldi átutalásokat a legelőnyösebben eszközöl a **Kaposvári Bank- és Tőzsdebizományi Iroda**
Telefon 167. **Kaposvár.** Zárda-utca 1.

Raktáron
tart
és készít:

Pálinkafőző kazánokat.

Gyártelep és iroda:

Budapest, Dob-utca 101. szám.

Kérjen árjegyzéket!

65

GAZDASÁGI KÖTÉLÁRU, elsőrendű hosszú kenderből, saját gyártmány **GAZDASÁGI LÓPOKRÓCOK, IZZASZTÓFILCEK, ZSÁKOK,** kender, len és juta } saját villamos varroda, **PONYVÁK,** nyers és vizmentes } **ZSINEGEK** és mindennemű kender-, len- és jutagyártmányok legelőnyösebb bevásárlási forrása

Weisz József kőtelgyártónál, **Kaposvár.**
Interurban tel. 196. Erzsébet-ut 6. Interurban tel. 196.

KÖSZÉN

ipari és mezőgazdasági célokra, továbbá mosott kovácsszén, porosz, lengyel és cseh bányákból waggontételekben

azonnali szállításra.

Kapható:

215

SCHNELLER EMIL szénnagykereskedőnél
BUDAPEST, III. KER., ZSIGMOND-UTCA 44/III.